

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Davida Hipšra a Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **R. E.**, zastoupený JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Karlovo náměstí 287/18, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2024, č. j. 2 Az 20/2023-23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 14. 7. 2023, č. j. OAM-110/ZA-ZA11-P10-2023, žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, kterou Městský soud v Praze (dále též „městský soud“) výše označeným rozsudkem zamítl. Plné znění napadeného rozsudku je přístupné na www.nssoud.cz a soud na něj pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Rozsudek městského soudu napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížností, a to z důvodů obsahově podřaditelných pod § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Dle stěžovatele je napadený rozsudek nepřezkoumatelný. Městský soud se dostatečně nezabýval jeho konkrétní situací. Pouze převzal argumentaci žalované. Napadené správní rozhodnutí je zatíženo vadou řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel nemá oporu ve spisech, resp. je s nimi v rozporu. O věci bylo

rozhodnuto bez hlubší úvahy o celkové situaci stěžovatele. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně navrhl, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek.

IV.

[4] Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém odkázal na žalobou napadené rozhodnutí. Kasační námitky důvodnými neshledal. Navrhl proto zamítnutí kasační stížnosti. K návrhu na přiznání odkladného účinku uvedl, že v daném případě má kasační stížnost odkladný účinek ze zákona (§ 32 odst. 2 zákona o azylu).

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Přesahem vlastních zájmů, který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud také nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebo byly řešeny rozdílně. Přijatelná může být kasační stížnost také tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský (městský) soud ustálenou judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský (městský) soud v konkrétním případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. K tomu srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS, ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 Azs 11/2013-18, ze dne 19. 6. 2014, č. j. 7 Azs 13/2014-52, a ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Uvedené závěry jsou aplikovatelné i po novele soudního řádu správního zákonem č. 77/2021 Sb. (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, ze dne 5. 8. 2021, č. j. 10 Azs 196/2021-30, ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 Azs 184/2021-36, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021-30, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31, ze dne 24. 9. 2021, č. j. 10 Azs 225/2021-34, ze dne 14. 10. 2021, č. j. 2 Azs 171/2021-47, ze dne 21. 7. 2022, č. j. 9 Azs 78/2022-28, atp.).

[7] Lze tedy shrnout, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo plně v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou v judikatuře řešeny rozdílně; (3) bude třeba učinit judikaturní odklon; (4)

pokračování

v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] V dané věci nevystala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, popř. byla řešena rozdílně. Rovněž tak Nejvyšší správní soud neshledal důvod, pro který by bylo nutno učinit judikaturní odklon. Městský soud se nedopustil ani zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Městský soud posoudil věc v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvod se odchýlit.

[9] S ohledem na to, jakým způsobem je v posuzované věci formulována stížní argumentace, považuje zdejší soud za vhodné předně připomenout, že kasační stížnost je opravný prostředek směřující proti pravomocnému rozhodnutí krajského (městského) soudu (viz § 102 s. ř. s.). V rámci řízení o tomto mimořádném prostředku kasační soud zkoumá naplnění jednotlivých stížních důvodů, a to (s výjimkou vad, k nimž přihlíží *ex officio*) pouze z hledisek vymezených stěžovatelem. Řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah, rozsah a kvalita kasační stížnosti předurčují obsah, rozsah a kvalitu následného soudního rozhodnutí. Je-li tedy kasační stížnost kuse zdůvodněna, je tak předurčen nejen rozsah přezkumné činnosti soudu, ale i obsah rozsudku soudu. Kasační soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (viz např. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, či rozsudky téhož soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011-95, ze dne 22. 4. 2014, č. j. 2 Ads 21/2014-20, ze dne 27. 10. 2010, č. j. 8 As 22/2009-99, ze dne 18. 6. 2008, č. j. 7 Afs 39/2007-46, ze dne 17. 12. 2008, č. j. 7 As 17/2008-60, či usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 10. 2020, sp. zn. II. ÚS 875/20, ze dne 14. 9. 2021, sp. zn. I. ÚS 776/21).

[10] K námitkám dovozujícím naplnění stížního důvodu dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odkazuje Nejvyšší správní soud např. na rozsudky zdejšího soudu ze dne 19. 12. 2013, č. j. 9 Azs 16/2013-26, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003-51, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004-37, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76, ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015-45, ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52). Kasační soud je názoru, že rozsudek městského soudu požadavkům této judikatury plně dostál. Není současně pravdou, že by městský soud toliko převzal závěry žalovaného. Městský soud koncipoval vlastní argumentaci k uplatněným námitkám, v rámci které náležitě reflektoval konkrétní okolnosti věci, a Nejvyšší správní soud nemá co by jeho hodnocení vytknul. Lze dodat, že pokud shledá správní soud závěry správního orgánu přílehlavými, je oprávněn je převzít (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, či ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47). Lze dodat i to, že nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by mělo být konkrétní rozhodnutí odůvodněno, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, či ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35, atp.). Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám

rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64). Takovými vadami však rozsudek městského soudu netrpí.

[11] Přijatelnost kasační stížnosti neshledal Nejvyšší správní soud ani na základě stěžovatelem (povětšinou obecně namítaných) vad ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Podle názoru Nejvyššího správního soudu skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel má plnou oporu ve spisu, resp. není s ním v rozporu. Žalovaný postupoval při zjišťování skutkového stavu v mezích právní úpravy a judikatury (srov. § 3 správního řádu a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-48, ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004-65, ze dne 25. 10. 2004, č. j. 5 Azs 162/2004-43, ze dne 16. 2. 2005, sp. zn. 6 A 109/2000, publ. pod. č. 583/2005 Sb. NSS, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008-67, či ze dne 27. 1. 2009, č. j. 2 Azs 91/2008-66). Nelze souhlasit ani s tím, že by o věci bylo rozhodnuto bez hlubší úvahy o celkové situaci stěžovatele. Žalovaný (podobně jako městský soud) důkladně zkoumal veškeré okolnosti dané věci, přičemž zohlednil i stěžovatelem akcentované skutečnosti. Náležitě se zabýval tím, zda lze stěžovatelem akcentované důvody podřadit pod § 12 a násl. zákona o azylu. Správně dovodil, že stěžovatel v rámci daného řízení žádný azylově relevantní důvod neuváděl. Kasační soud přitom připomíná, že hlavním zdrojem relevantních informací pro udělení mezinárodní ochrany je samotný žadatel (viz např. usnesení zdejšího soudu ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, či rozsudek ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57). Podrobně se žalovaný zabýval i důvody pro udělení humanitárního azylu, resp. doplňkové ochrany. I na ty nahlížel zcela v souladu s judikaturou (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2016, č. j. 6 Azs 167/2016-31, ze dne 17. 2. 2011, č. j. 1 Azs 31/2010-69, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-68, atp.). Souhrnně považuje soud hodnocení žalovaného za zcela dostatečné a srozumitelné (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007-84, ze dne ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109, ze dne 28. 3. 2013, č. j. 7 As 92/2012-41, ze dne 16. 7. 2014, č. j. 3 As 111/2013-25, atp.). Městský soud poté závěry žalovaného náležitě přezkoumal (viz výše). Stěžovatel ostatně proti konkrétním závěrům městského soudu ani nebrojí. Dovojuje toliko nepřezkoumatelnost, resp. neúplnost jeho hodnocení, což pravdou není (viz výše). Z procesní opatrnosti Nejvyšší správní soud dodává, že odůvodnění rozsudku městského soudu stran nemožnosti vyhovění předmětné žádosti o udělení mezinárodní ochrany odpovídá konstantní judikatuře. Podle ní nemohou být důvodem pro udělení azylu tvrzení ohledně ekonomické situace v zemi původu, absence dostatečného zázemí v zemi původu, popř. další stěžovatelem předestřené důvody (srov. např. rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004-60, ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016-28, ze dne 18. 2. 2021, č. j. 5 Azs 311/2020-29, ze dne 22. 2. 2022, č. j. 8 Azs 5/2021-54, ze dne 15. 6. 2022, č. j. 7 Azs 8/2022-40, atp.). Nejvyšší správní soud neshledal ani žádnou jinou vadu s vlivem na výsledek daného řízení (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 47/2007-60, ze dne 9. 6. 2008, č. j. 5 Azs 18/2008-83, č. 2406/2011 Sb. NSS, ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010-112, ze dne 27. 8. 2019, č. j. 1 Azs 343/2018-28, atp.). Kasační soud pro úplnost dodává, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České

pokračování

republike, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004-57). Stěžovatel si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto institutů zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifický institut sloužící jako štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004-44, ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004-69 ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94, ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005-54, atp.).

[12] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[13] O návrhu na přiznání odkladného účinku posuzované kasační stížnosti Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, neboť kasační stížnost měla odkladný účinek ze zákona (srov. § 32 odst. 2 ve spojení s § 32 odst. 5 zákona o azylu). Stěžovatelův návrh byl tudíž nadbytečný (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 5. 2017, č. j. 7 Azs 110/2017-18).

[14] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterých, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4., či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2021, č. j. 9 Azs 32/2021-32). Stěžovatel ve věci úspěch neměl, a proto mu náhrada nákladů nenáleží. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Z uvedených důvodů soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. července 2024

Tomáš Foltas
předseda senátu